

som hvis man vil stille det op paa den Maade, som den ærede Rigsdagsmand foreslaaer. Altsaa, før et saadant blot Bekvæmlighedshensyn er det sandelig ikke værd at gjøre endog kun $\frac{1}{10}$ af det, som her har været talt om. Og hvad skulde det Gode saa være, som man skulde opnaae derved? Ja, jeg tilstaaer, at jeg — vel at mærke som Situationen nu er, hvor Forholdet foreligger saa tydeligt, og hvor Rigsdagen har sin fulde Indflydelse paa at bestemme Udgifterne til disse Institutioner, hvad enten det nu staaer paa det ene eller det andet Sted — virkelig har den fulde Overbeviisning, at det reducerer sig til et blot og bart Overkuelighedshensyn eller Skjønhedshensyn, hvad man nu vil kalde det. Men hvad er det da, der skulde være vundet ved denne Forandring? Ja, jeg fik af den ærede Talers Foredrag den mærkelige Dplysning, at han netop vilde anføre det til Fordeel herfor, som forekom mig at tale aldeles afgjort og indlysende imod ham. Den ærede Taler meente nemlig, at naar vi nu toge alle disse Fonds paa den Maade, som han foreslaaer, og han saae allerede i Anden andre gaae med, f. Ex. de kirkelige Indtægter, — men jeg mener dog, at ligesom den botaniske Have ikke kan benyttes som et Argument, saaledes er det vel heller ikke muligt her at benytte de kirkelige Forhold, som først senere ville komme til Afgjorelse, — saa vilde man først komme til at vise Alverden, i hvilken Grad Danmark gjorde Opoffrelser for disse aandelige Interessers Pleie og Udvikling, og det ærede Medlem tilføiede, at det var smukt og godt, at man fik at see, at vi brugte saa Meget — ja, han var næsten tilhøielig til at sige: formeget, men i alt Fald sagde han: Mere end der kunde være Spørgsmaal om i andre Lande — til disse Diemed. Nu vil jeg imidlertid sige, at det dog vilde være besynderligt, om man derved skulde faae en bedre Forestilling herom; jeg mener ganske det Modsatte, thi netop ved at bevare Stillingen, som den nu er, faaer man det rette Blik derfor. Naar man først bringer det dertil, at man hvert Aar tager, hvad der er Overflud, og dette saa forsvinder, er det ganske vist, at saa har man

efter nogen Tids Forløb en meget uklar Forestilling om, hvorledes det egentlig har stillet sig med den Virksomhed, der er vist hos disse forskjellige Anstalter. Som det nu er, er det vist, at man faaer den klareste og sikreste Forestilling derom; man faaer ikke alene en Forestilling om, hvad den nuværende Rigsdag, den lovgivende Magt, gjør i det enkelte Aar, men man faaer tillige en Forestilling om, hvad vore Fædre, Fortiden, have gjort for disse Interesser, og man kan maaskee deraf drage en ganske gavnlig Lære. Thi hvad kan vel Grunden være til, at man her hos os, ligesom i andre Lande, har henlagt visse bestemte Midler til de aandelige Interessers Fremme — deels fra Privates Side og deels fra den Statsmagts Side, som da bestod — og at man har søgt at værne derom, som det kunde skee efter Fortidens Former derfor? Mon det ikke skulde være den, at det har ligget i alle Tiders Forestilling, at disse aandelige Interessers Fremme til forskjellige Tider dog kunde være mindre sikret, end ønskeligt var? Det er dog dette, som er Grunden dertil, at man er gaaet ud fra, at det saa let kunde hændes, at de materielle Interesser fik endnu stærkere og varmere Talsmænd, og at deres Grunde kunde komme til, om jeg saa maa sige, at glide lettere ned, hvorved det kunde gaae ud over de aandelige Interessers Fremme. Derfor er det, at man har ønsket, at der skulde være saadanne Fonds tilstede, som under almindelige Forhold kunde skaffe de fornødne Resourcer tilveie, og tillige i de gode Tider kunde forøge deres Midler, for at man, naar de onde Tider kom, ikke skulde blive nødt til at vække Haanden ud efter Hjælp og maaskee faae Afslag. Dette forekommer mig at være en historisk uimodsigelig Opfattelse af denne hele Sag, og saa siger jeg: Lader os ikke gjøre os bedre, end vore Fædre gjorde sig. Det ærede Medlem brugte et Udtryk, som jeg ikke skal gjentage, og jeg vil naturligtvis overhovedet ikke sige Noget, der kunde betragtes som en Beskyldning mod Rigsdagen eller mod nogen enkelt Person, det være langt fra mig; men ligesom jeg troer, at vi ikke skulle hovmode os overfor vore Fædre i saa Henseende, saaledes kan jeg ikke dele den Mening, at de nyere Forfatning-